

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИГ ПАРТИЯЗЫНЫҢ XXVI СЪЕЗДИЗИ

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Сөвөдиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 53 (11552)

1981 чылдың март 3, вторник

1925 чылда үлдэилеткен

Өртөз 2 көп.

ЧУРУКТА: СЭКП ТК-ның Отчет илеткелин съездиниң делегаттары сагыш-сеткидин «ханымында» бүрүн чүлүктүнген. В. ЕГОРОВ биле В. КОШЕВОНУҢ фотосу. СЭТА-ның фотохрониказы.

„1981 — 1985 чылдарда болгаш 1990 чылга чедир үеде СССР-ниң экономиктиг болгаш социал хөгжүлдезиниң кол угланыышкыннары“ деп СЭКП ТК-ның төлөвилелиниң талазы-биле Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының XXVI съездизиниң ДОЖТАЛАЛЫ

1981—1985 чылдарда болгаш 1990 чылга чедир үеде СССР-ниң экономиктиг болгаш социал хөгжүлдезиниң кол угланыышкыннарының дугайында СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш Н. А. Тихоновтун илеткелин дыңнап болгаш чугаалажып көргөш, Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының XXVI съездизиниң доктаадыры болза:

1981—1985 чылдарда болгаш 1990 чылга чедир үеде СССР-ниң экономиктиг болгаш социал хөгжүлдезиниң кол угланыышкыннарын бадылаар.

СССР-ниң Министрлер Чөвүлели Кол угланыышкыннарың бэуугаар СССР-ниң 1981—1985 чылдарда экономиктиг болгаш социал хөгжүлдезиниң Күрүнө планының төлөвилелин беш чылдың тус-тус чылдарының, СССР-ниң министр-

стволарының, ведомстволарының болгаш эвилелдешкен республикаларның аайы-биле ажылдап кылгаш, ону СССР-ниң Дээди Сөвөдинге 1981 чылдың октябрьда чугаалажып көөрү-биле киирер.

Он бирги беш-чыл планын тургузарда СЭКП-ниң XXVI съездизинге, эвилелдешкен республикаларның компартияларының съездилеринге, партияның крайлар болгаш областар конференцияларына, районнарының, хоорайларның болгаш округтарның партия комитеттериниң актив хуралдарына база пленумнарына, күш-ажылчы коллективтерге болгаш парламентага, а ол ышкаш ажылчыннарының, колхозчуларның, специалисттерниң болгаш эртемденнерниң чагааларына киир-ген санал-оналдарны барымдаалап көөр.

Чаа беш чылда чуртун экономиктиг болгаш социал хөгжүлдезиниң калбак программазын боттандырып чорудары бүгү-ле партия, совет, профэвилелдер, комсомол болгаш ажил-агый организацияларының эң чугула ажил-агыйжы-политиктиг сорулгазы болур деп СЭКП-ниң XXVI съездизи санап тур. Улус ажил-агыйынның бүгү адырларының ажилчы чоннары ленинчи партияның удуртулгазы-биле социалистиг чарышты улам калбартып чорудар, боттарының чогаадыкчы күжүн, биленин болгаш дуржулгазын коммунистиг тургузушкунуң сорулгаларын чедишкенингиң шийтпирлээринге бээр дээрзинге бүзүрелин съезд илергейлеп тур.

СЭКП-ниң XXVI съездизинге ажылчы чоннарның чоруткан чагааларының болгаш билдиришкыннериниң, коммунистерниң апелляцияларының дугайында Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының XXVI съездизиниң ДОЖТАЛАЛЫ

1. СЭКП-ниң XXVI съездизинге ажылчы чоннарның чоруткан чагааларының болгаш билдиришкыннерниң, коммунистерниң апелляцияларының хөй кезиниң съездиниң Секретариаты көргөниң болгаш эргежок чугула хемчеглерни алганын кичээнге алыр.

2. Ажылчы чоннарның съездиге чоруткан чагааларын болгаш билдиришкыннерин база коммунистерниң апелляцияларын көөрүн доозарын, оларнын талазы-биле чогуур шийтпирлерни хүлээп алырын СЭКП Төп Комитетинге дагзыр.

ИНФОРМАСТЫГ ДЫҢНАДЫГ

Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының XXVI съездизин март 2-де Москвага, Кремльдиң Съездилер ордунга ажылын үргүлчүз.

СЭКП ТК-ның Политбюро кежигүнү, СССР-ниң камгала министери эш Д. Ф. Устинов эртеңи хуралга катталган.

«1981—1985 чылдарда болгаш 1990 чылга чедир үеде СССР-ниң экономиктиг болгаш социал хөгжүлдезиниң кол угланыышкыннары» деп СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш Н. А. Тихоновтун илеткелин чугаалажып көөрү

үргүлчүз. Санал берген эштер: И. Г. Павловский — СССР-ниң орун харылаа министери, А. П. Филатов — СЭКП-ниң Новосибирск обкомунуң бирги секретары.

«1981—1985 чылдарда болгаш 1990 чылга чедир үеде СССР-ниң экономиктиг болгаш социал хөгжүлдезиниң кол угланыышкыннары» деп бир үн-биле бадылаан. Бо айтырыг талазы-биле доктаал төлөвилелин комиссияның дааска-нын бэуугаар СЭКП-ниң Ленинград обкомунуң бирги секретары эш Г. В. Романов ийирген.

«СЭКП-ниң XXVI съездизинге ажылчы чоннарның чоруткан чагааларының болгаш билдиришкыннериниң, коммунистерниң апелляцияларының дугайында» доктаалды съезд хүлээп алган.

Колумбияның Коммунистиг партиязының Төп Комитетиниң Чингине секретары эш Хильберто Виейра, Израильдин Коммунистиг партиязының Төп Комитетиниң Чингине секретары эш Мер Вильнер, Аргентинадың Коммунистиг партиязының Чингине секретары эш Атос Фава, Конгонун Күш-ажыл

партиязының Төп Комитетиниң Политбюро кежигүнү, партия ТК-ның даштын харылаалар килдизиниң эртелекчи, Конго Улус Республиканың даштын херектер министери эш Пьер Нзе олар съездиге байыр чедирип чүве чугаалаан болгаш делегаттар база аалчылар оларны чылыгы-биле уткаан.

Хүн чурумунуң дараазында айтырын чугаалажып көөрүнче — партияның төп органның сонгуурчуне съезд негизки хуралына эгелеп кирген.

СЪЕЗДИНИҢ ХҮН ДЕМДЕГЛЕЛИ

Октябрь чуртунуң коммунизмге күчүлүг баамы ленинчи партияның төөгүлүгү хүлээлгезин бүгү-ле өкүл чугаала-биле илерелди турар. Тайбы болгаш депшиле дугайында оң чырыкчылыг идеалдар, оң эскерилер чок программа негелдеси — СЭКП-ниң Кремльде эртин турар XXVI съездизинден чырыкчылаандар илерелдештирип турар, ол бүгү чүлүктер кижи дээр, кижиин чугаай чоруу дээр болуп турар.

Партияның экономиктиг стратегиязын салгалың көз чыгары алыс туруш үргүлчүлүгү болгаш сайбардым съездизин көзүлгөн. Санал берген ону хамыктын мурунда совет улустун чагаай байдалы билириниң хөй алыс сорудаларының үдүс ажил-агыйын улам ханы эртеле-эн-биле холбоштарып турган.

Он бирги беш чылда болгаш 1990 чылга чедир үеде чуртун экономиктиг болгаш социал хөгжүлдезиниң кол угланыышкыннары олар ханың ийдиң турушкы анализдерин. Экономиктиг өздүгүзүн ийиткештиг

факторларың шийтпирлештир, шийткештир, демократизир, ажилчы ажилчы болгаш шийрин билдириниң аргала-рын чугаалажып. Экономика-ны тургузгунуң күчүлүг күжү, оң бүгү куралдарың — күш-ажыл, кол фондулар, олар чүлүдү болгаш чиг-эти, шийлерин болгаш фер-маларың продукцияны ажил-лаарың санал бергенер улус үжүр-дузалыг кылдыр көргөн. Ораторлар шийтпирлештир чыла-лааганың илерелди, оларны чабылаарың оруктарың сапалап турганың.

Март 2-де эртеңи хуралды СЭКП ТК-ның Политбюро ке-жигүнү, СССР-ниң камгала министери эш Д. Ф. Устинов заллаан.

Орун харылаа министери эш И. Г. Павловский сөз берген.

Тоску беш чылдыңга бо-таарга эртеңи беш чылдың тургузулза дем-оруктап 2 миллиард тонна хөй чыкты сөөктөк. Пассажирың аргыш-тарың база өскөн.

Чаа беш чыл дем-оруктап,

га улус хемчээлди тудууш-кунуң болгаш техниктиг дүг-лөш Шийлерин үзүп болур. Ылаңгыя Сибирисе, Ыраккы Чөөн чүккө, Казакстанга бо-лаш. Ортаахың Азияга чүктер сөөртүрү өзөр. Кузбасска, Канск-Ачинск бассейниде болгаш Экибастузга хөмүр-дөшү сөөртүп үндүрүшүн. Барыны Сибирисин болгаш өс-ке-лаа бүдүрүлгө деңсээр комплекстериниң транспор-ти харылаагызың, ЭДЧ кежиг-үнери чурттар-биле улам өлүп ораа харылаагарың хан-дырар талазы-биле улус со-ветталаарың шийтпирлештир тө-лөшкөттүң.

Эртең беш чылдыңга де-нээрге дем-оруктар немей мүн-уун электростаттары бол-гаш тепловостаттары, миллион миллион тонна рельстериң алыр. Азырын ажил-ишчи-лениң туртталга байланышкы ажылдагы киирери көзүлүр.

Дем-оруктарың электр-жигери, бүдүрүлгө ажилдарың механизастары болгаш ато-матизастары эртем-техникти-депширлештир кол угланыышкы-ны болу бээр. Пассажирың аргыштарың ажилдарың дээр

хөй чүлүктер кылдыр. Ачы-ду-шкунуң болгаш техниктиг дүг-лөш Шийлерин үзүп болур. Ылаңгыя Сибирисе, Ыраккы Чөөн чүккө, Казакстанга бо-лаш. Ортаахың Азияга чүктер сөөртүрү өзөр. Кузбасска, Канск-Ачинск бассейниде болгаш Экибастузга хөмүр-дөшү сөөртүп үндүрүшүн. Барыны Сибирисин болгаш өс-ке-лаа бүдүрүлгө деңсээр комплекстериниң транспор-ти харылаагызың, ЭДЧ кежиг-үнери чурттар-биле улам өлүп ораа харылаагарың хан-дырар талазы-биле улус со-ветталаарың шийтпирлештир тө-лөшкөттүң.

СЭКП Новосибирск обкомунун бирги секретары эш А. П. Филатов болгаш чуга-аазыңа күш-ажылды бүдүрү-чүлүң бар-ла арга-биле бе-зидериниң, эртем-техниктиг депширлештир медийшиктерч практикага шийткештир ай-тырыларыңа үлүг кичээнгей-ги утландырган. Келдиг

планаашкын областа аажок неперер турар. «Сибирь» деп улус хемчээлди программалы-этерденер ажилдап кылган. Таралы болгаш мал ченил бүдүрүшүн беш чылда про-грамманы бэуугаар таралы чыл бурда бүдүрүш 3,5—4 миллион тонна чедирин көр-дүшкөн. Сүт болгаш эт бүдү-ренин көндөдир аргам бээр программаны чогаалың доозуп турар.

Оон-биле кады эртемниң «адырын боттандырының» групп турар системаны олар-нын дүрген ажилдарың ам-лаа четте хандыбай турар. Эр-темге үндүлгөз ажилдап кылган чүлүктериниң шийткештир аргам хамыктын муру-нуңа адырлар аразыга бол-гаш деңсээрлөр деңсээрлөр чөлө амгылаа чедирче ажылдап кылбаан.

Соок черлерге болгаш улус деңсээрлөргө ажилдарыңа ыарышкан чаз техниканы чо-гаалдып кылдыр талазы-биле а-жык улус ажилдарың чоруда-рының эргежок чугулазының дугайын делегат чугаалаан.

1981—1985 чылдарда бо-лаш 1990 чылга чедир үеде СССР-ниң экономиктиг бол-гаш социал хөгжүлдезиниң кол угланыышкыннары» деп СЭКП ТК-ның төлөвилелиниң тала-зы-биле Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының XXVI съездизиниң доктаалың хүлээп алыр деп санап кирген.

СЭКП ТК-ның Полит-бюро кежигүнү СЭКП Ленин-град обкомунуң бирги секре-тары эш Г. В. Романов док-таалды төлөвилелин номчаан.

Делегаттар ол доктаалды бир үн-биле хүлээп алган.

1981—1985 чылдарда болгаш 1990 чылга чедир үеде СССР-ниң экономиктиг болгаш соци-ал хөгжүлдезиниң кол ула-ныышкыннары бадылаттыган.

БАЙЫРЛЫГ ХУРАЛ

Дуун, СЭКП-ниң Кызыл хоорай комитетиниң хура-даар залыга Моолдук Арат-тын революстур панынның 60 чыл болган оюнга тузаска-ан совет-моол найбардыг хуралы болур эртки. Алаа хоорайның хөй-ингизиниң тө-лөшкөклери киришкенер.

Байырыг хуралды СЭКП Кызыл хооркомунуң секрета-ры Г. Ш. Монгуш ажиткан. МАРП-ниң 60 чыл болган оюнуң болгаш совет моол найбардыг дугайында илет-кейди Совет-моол найбарал шийткештир Тыва салбыры-ның президиум кежигүнү төөгү эртемдериниң кандида-ды Ю. А. Арачын кылган.

Калык камгалаа министр-ствозунда партия эге органи-зациязының секретары Я. В. Клатт, республиканың Пуш-кы аттыг библиотеказының улус библиотегазы Н. С. Хер-тек олар база ол хуралга чү-ве чугаалаанар.

(СЭТА).

(Бистин көрр).

Национально-красеведческий отдел

СЭТА БОЛГАШ ПМА: КЫСКА ДЫҢНАДЫГЛАР, ТАЙЫЛВЫРЛАР

бүтүшсүзү болгаш алуун д
айымалык Барын чүктө, о
иштыяк Американын Катты
кан Штаттарынын бозува
байланыс сарымалы көр
үлүшүз жер аймакчалар
ханыз-биле билин турар апа
рам.

Совет чаз саналарын бүт
диптерийк айланышларын
амгы үдөк кичиңгөйдик өөр
нон көрүп турар. Совет Э
лелинин Коммунисттик партия
сы Тайбынын түзүлүшү
программалы бозууну XXVI
сызылганга улам-на сайыр
нышаа, тайбынын болгаш
депизилгени тутууну түдү
сүзү болуп турар.

Г. ШИШКИН,
(СЭТА).

[illegible]

И-АҢГЫ ЕРДЕН

гайында дүрүмнү чазак бөлүктөрүнүн чагырыкчы либерал-демократтык партияны

